

[Statsministeren]

tingsmedlemmer efterfølgende får den opfattelse, at ministeren udnytter en bemyndigelse i for vidt omfang eller i strid med givne forudsætninger, står det jo ethvert medlem af folketinget frit for at tage initiativ til en lovændring.

Folketinget har i øvrigt gode muligheder for at følge med i, hvorledes bemyndigelser udnyttes. I første række kan nævnes den nydannelse, der skete i folketingsarbejdet i 1972 med indførelsen af de stående udvalg. Ikke mindst udvalgsarbejdets almindelige del, hvor udvalget i nær kontakt med den pågældende minister holder sig orienteret om udviklingen inden for sit arbejdsfelt, har haft betydning for folketingets kontrol bl.a. med, hvorledes bemyndigelser bliver administreret. Det store antal skriftlige udvalgs spørgsmål under almindelig del viser, at denne mulighed udnyttes.

Også på anden måde har folketinget mulighed for at udøve den politiske kontrol, f. eks. gennem onsdagsspørgsmålene, og ved at folketingsmedlemmer henvender sig i ministerierne.

I øvrigt har den enkelte borger, som mener, at en minister i en konkret sag er gået ud over sin bemyndigelse, jo altid den mulighed at få prøvet dette ved domstolene eller folketingets ombudsmand.

Til *ministeren for offentlige arbejder* (8/2 78) af:

Tyroll (VS):

»Hvilke kontrolmuligheder har offentligheden og folketinget – set på baggrund af de omfattende statslige garantier, der er stillet for de pågældende selskabers aktiviteter – over for SAS' og Scanairs dispositioner, herunder muligheder for indsigt med private storaktionærs udnyttelse af deres placering i selskaberne til at opnå store gevinster?«

(Spm. nr. 445).

Begrundelse.

Anledningen til spørgsmålet er selvfølgelig Transairtransaktionen, hvor SAS gennem Scanair i 1968 besluttede at langtidsleje tre Boeingfly af en af sine storaktionærer, den svenske skibsreder Dan-Axel Broström, til en betydelig overpris. Dette skete på trods af, at

det var forudsagt, at lejemålet ville give årlige milliontab.

Det er nødvendigt at præcisere, at spørgsmålet ikke drejer sig om, hvorvidt udvalget om offentlige arbejder ønsker at modtage fortroligt materiale eller ej. Det foreligger der for tiden heller ingen beslutning om. Der har været nyvalg til folketinget siden en tidligere beslutning af denne art.

Spørgsmålet går derimod på, i hvilket omfang statsstøttede selskaber – aktuelt SAS – skal have adgang til at dække over lyssky økonomiske transaktioner, der altså i dette tilfælde udføres som et luftnummer med et sikkerhedsnet i form af statslige garantier for dækning af et evt. driftstab. Spørgsmålet er, om ministeren for offentlige arbejder kan anvise veje, ad hvilke det er muligt for offentligheden og folketinget at føre kontrol med dispositioner og transaktioner uden at støde på argumenter om, at det vil være forretningsmæssigt uacceptabelt for Scanair. Dette argument kan dække over ikke så lidt, så det ville være godt, om ministeren kunne uddybe besvarelsen af spørgsmål nr. 280, hvori det hedder, at ministeren ikke finder det rigtigt at søge SAS' beslutning omgjort.

Som sagen står, er det ikke anbefalelsesværdigt at forlænge de statslige garantier, når de udløber. Det er fuldstændig uigennemsigtigt for lønarbejderklassen, hvad man herigennem kan komme til at lægge ryg til. Det gælder for øvrigt flere statslige og halvstatslige virksomheder.

Besvarelse (14/2 78):

Ministeren for offentlige arbejder (Kjeld Olesen):

Det spørgsmål, hr. Tyroll har stillet, har, som det fremgår af begrundelsen, sin baggrund i SAS' køb af det svenske charterselskab Transair, en sag, der som bekendt har givet anledning til megen debat i folketinget og til en række spørgsmål til og svar fra ministeren for offentlige arbejder. Da det nu stillede spørgsmål i særlig grad er beslægtet med spørgsmål nr. 121/1975-76 fra udvalget om offentlige arbejder, tillader jeg mig at henvise til min forgængers svar af 27. september 1976 til udvalget. Af svaret, der vedlægges som bilag, og som jeg fuldt ud kan tilslutte mig, fremgår blandt andet, at kontrolmulighederne i høj grad er knyttet til sta-